

Daphne

Asetumme paikoillemme permannon D-katsomoon riville 1. Paikat ovat viulujen puolella, ja kapellimestaria katsellaan sivusta. Olemme niin lähellä, että melkein näkee lukea takimmaisten viulistien nuotit. Väkeä lappaa salin täydeltä. Parvella orkesterin takana näkyy kuitenkin muutama tyhjä hajapaikka.

Olen ensimmäistä kertaa tämän monumentin sisätiloissa. Sen rakentamisesta vouhotettiin vuosikausia. Musiikkipiirit pitivät häpeällisenä, että Suomen parhaimmat orkesterit joutuivat soittamaan Finlandia-talon kaltaisessa hallissa, jossa ei kuulemma kuule omaa eikä naapurin soittoa.

Monumentin rakennuskustannukset kohosivat aluksi taivaisiin. Sitten niitä justeerattiin pakolla. Rakentajia syytettiin vierastyövoiman vastuuttomasta käytöstä. Pytinki saatiin valmiiksi vuonna 2011. Talon kaksi johtajaa sai pian kenkää. Erilaiset kosteusvauriot ovat varjostaneet monumenttia alusta asti, ja ne jatkuvat. Rakentajien takuu umpeutui viime toukokuussa, joten kustannuksista syntyy porua.

Taloon rakennettiin aktiivinen akustiikka, jota voidaan säätää ohjaamosta nappuloilla. Akustiikan konsultiksi saatiin japanilaisen guru Yasuhisa Toyota. Aluksi akustiikkaa jumaloitiin. Sitten alkoi tulla poikkipuolisia lausuntoja. Se taitaakin olla vaan hyvää keksitasoa.

Istumme siis hyvillä paikoilla. Salin valot alkavat himmentyä. Katon suunnasta kaikuu kuulutus, josta en saa mitään selvää. Eivät saa naapurinikaan. Luultavasti ihmisiä pyydetään varmistamaan, että älyäisivät sammuttaa riemurasiansa. Sitten tulee toinen kuulutus. Sekin on yhtä mömmöä. Tajuan, että joku tenori on kai sairastunut, mutta kuka hänet korvaa. Kiusallista!

Alkaa paljon kohistun Richard Straussin Daphne-oopperan konserttiensiesitys. Teosta ei ole koskaan ennen kuultu Suomessa. Daphneksi on saatu maamme kakkossopraano Soile Isokoski. Kansallisoopperan orkesteri on kömpinyt montustaan lavalle, ja sitä johtaa Susanna Mälkki. Esitykseen kuuluu myös videoita, joita heijastetaan kolmelle isolle taululle. Taulujen alareunaan tulee teksti kuin teeveessä.

Daphnen tarina perustuu antiikin taruihin, eivätkä tapahtumat oikein kosketa nykyaikaa. Tai sitten en tajua vertauskuvia, vähän fakkiutunut kun olen. Kiinnostavampaa teoksessa on oikeastaan sen synty. Strauss sävelsi Daphnen vuosina 1936-38. Itse pääkriitikko Hitler puuttui työhön. Hän määräsi mm. juutalaistaustaisen libretistin erotettavaksi ja arjalaisen tilalle.

Strauss ja rodullisesti puhdas libretisti riitelivät etenkin loppukohtauksen muodosta. Strauss ajoi läpi tahtonsa, ja lopussa Daphne vain hyräilee karvat nostattavan musiikin taustalla. Loppukohtaus on tulkittu säveltäjän taidokkaaksi natsismin halveksunnaksi. Natsit eivät sitä tajunneet, vaan pitivät musiikkia jopa wagneriaanisena.

Niin, onko se akustiikka sitten ihmeellinen? Kyllä soitto ja laulu kuuluivat ihan hienosti. Mutta miksi kuulutukset menevät huippuakustiikassa yhdeksi mömmöksi? Lehdestä vasta selvisi, että Apollon laulava tenori MacAllister oli vilustunut, mutta ei häntä kukaan korvannut. Lauloi jopa ihan mallikkaasti.

Akustiikasta voin vaan todeta, että Musiikkitalo ei pärjää ainakaan Lahden Sibleius-talolle.

pajen